

En lille lærerguide til

BOGSTAVREJSEN

Til læreren

Først og fremmest tak, fordi du har valgt at prøve dette nye system af til din klasse. Vi håber, det kommer til at leve op til dine forventninger og vi håber at både du og eleverne får en sjov og lærerig bogstavgenngang med dette materiale.

I kassen finder du følgende indhold:

- En oplæsningsbog
- Bogstavbog til hver elev.
- Bogstavpas til hver elev.
- En plakat med bogstavverdenskortet.
- Kodeord til hjemmesiden, som er fyldt med ekstramaterialer.
- Minilærervejledning og guide til materialet.

Vi vil lige gøre opmærksom på, at det er forbudt at dele kode og materiale fra hjemmesiden med andre lærere, som ikke er en del af testlærerguppen. Derudover er bogstavbogen et engangsmateriale og derfor er kopiering ikke tilladt. Oplæsningsbogen er beskyttet af gældende dansk lov om ophavsret. Kopiering til undervisningsbrug må derfor kun ske efter aftale med Copydan Tekst og Node og indenfor aftalens begrænsning.

Om materialet

Beskrivelse af Bogstavrejsen

Bogstavrejsen er et helt nye bogstavsystem til 0. klasseset. Det er lavet og udviklet af lærere i et samarbejde med børnehaveklasseledere rundt omkring i Danmark.

Materialet består af en oplæsningsbog til læreren, en alfabetbog til eleverne, et lille pas til eleverne og en hjemmeside, som er fyldt med en masse ekstra materialer til udprint, som gør det let at differentiere eller finde opgaver til vikaren. Derudover findes der også videoer og tegninger til håndfonemer.

Ønsker man at arbejde videre i universet, findes der også en arbejdsbog, som kan tages i brug, når bogstavbogen er afsluttet.

Bogstavrejsen er en fortælling om to venner, bjørnen Bo og musen Mimi, som sammen bliver enige om, at rejse rundt i verden, for at lære alle lyde og bogstaver. De kender intet til alfabetet og bogstaver inden deres rejse, men vender hjem med en masse ny viden. Bo og Mimi lever i en verden af bogstavlande. Hvert land har et bogstav, og i landet møder man sjove dyr og ser ting, som starter med det bogstav.

Didaktiske overvejelser i materialet

Bogstavrejsen er lavet med et ønske om at skabe læring gennem sjove fortællinger, som skal være med til at fange elevernes interesse og lærelyst hele vejen igennem. Bogstavrejsen har et gennemgående univers, og i historierne møder man søde og sjove dyr, som har brug for hjælp eller hjælper Bo og Mimi, samtidig med, de også lærer Bo og Mimi om bogstaver og lyde. Meningen er at skabe et trygt og sjovt læringsmiljø, hvor man lærer, mens man har det sjovt. Historierne skal være med til at give eleverne lyst til at lege med bogstavernes lyde. I hvert kapitel er der derfor en masse ord med det pågældende bogstavs lyde. Der er også en lille bogstavremse til hvert kapitel baseret på en af hovedpersonerne i kapitlet.

Bogstavlandenes navne er bevidst knyttet direkte til bogstavets navn, for netop at fastholde fokus på bogstavets sagte navn. I historierne og opgaverne er der fokus på bogstavernes lyde og på den måde knyttes de to alfabeter grundigt sammen.

I bogstavrejsen møder eleverne ikke bogstaverne i alfabetisk rækkefølge. **Bogstavernes rækkefølge** er bestemt ud fra bogstavernes brugbarhed og evne til hurtigt at kunne danne små lydrette ord. På verdenskortet kan man også se, at landenes størrelser varierer. Landenes størrelser er lavet ud fra bogstavets popularitet i børnelitteratur. Derfor er E-land fx et enormt stort land set i forhold til Z-land.

Materialet er bygget op omkring en **rejsehistorie**, hvor eleverne tager med de to venner på en rejse. Passet er med til at skabe en mere ægte rejsefølelse for eleverne, så de føler sig mere som en del af denne rejse. Samtidig fungerer det også som en opsamling eller afslutning på et bogstav og en tydeliggørelse af alle de bogstaver, eleven allerede har færdiggjort. Håbet er, at det er noget, børnene vil se frem til og være stolte af at kunne færdiggøre.

I **bogstavbogen** møder eleverne de samme typer af opgaver til hvert bogstav, de er bare tilpasset historierne til bogstavet. Til hvert bogstav skal eleverne altid:

- Se tegninger af ord fra teksten, der starter med bogstavet. Til hvert bogstav er der vist 2-4 billeder. Ved nogle bogstaver er der et billede i en orange ring. Det er ord, hvor bogstavets lyd kan lyde anderledes. Det er kun til at tale med eleverne om i fællesskab og for at gøre dem opmærksomme på det, men efterfølgende skal de ikke arbejde med drillelydene.
- Skrive bogstavet i skrivehuse.
- Finde og genkende det pågældende bogstav blandt andre bogstaver.
- Høre bogstavets lyd i tegnede ting eller selv tegne ting med bogstavets lyd.

Derudover er der til mange af bogstaverne til sidst en tegne- eller farvelægningsopgave. Den ligger altid til sidst, da sådan en type opgave kan variere meget i tid blandt de små elever. På den måde kommer eleverne også igennem de faglige opgaver, inden de kan hygge sig lidt med at farve eller tegne.

Opgaverne tager kun udgangspunkt i bogstavets **lydrette lyd**. I historierne hører eleverne om, at nogle bogstaver kan drille med flere lyde, men i opgavedelen arbejdes der kun med den lydrette lyd.

Opgaverne er støttet op omkring sjove og farverige illustrationer, hvor der er gjort meget ud af en simpel streg samtidig med let genkendelige motiver.

Hver gang der er gennemgået 5 bogstaver, kommer der de såkaldte "Mestersider". Mestersiderne er en opsamling på de 5 nylærte bogstaver og er med til at give eleverne en ide om, at man kan danne ord ved at sætte bogstavernes lyde sammen. De møder altså allerede små lydrette ord på mestersideren, dette er dog med en masse støtte.

I bogstavbogen er opgaveformuleringen meget kort i elevernes område, derimod er der i bunden et område til læreren/forældrene, hvor der står, hvad de skal i de forskellige opgaver.

Bogstavbogen lader hurtigt eleverne få en følelse af at lave "rigtige" opgaver med det samme. Dog er opgaverne ret simple og niveauet tilpasset den allerførste bogstavindlæring. Alligevel ved vi godt, at eleverne kommer med en forskellig forforståelse for arbejdet med bogstaver. Der er nogle elever, som løber igennem hæftet, fordi de allerede kender til alfabetet, mens andre starter fra ingenting. Selvom en elev kan komme med et godt

bogstavkendskab i bagagen, er det alligevel vigtigt, at de gennemgår samme bogstav gennemgang som de andre elever. Derfor er der til Bogstavrejsen en hjemmeside, hvor der ligger såkaldte "bonushæfter", som giver rig mulighed for **differentiering**. Til hvert bogstav er der supplerende opgaver, som stiger lidt i sværhedsgrad. Disse opgaver kan hentes og printes til de elever, som arbejder hurtigt med bogstavbogen og har brug for mere udfordring. Der er lavet **bonushæfter** til hvert bogstav, således eleverne ikke bare arbejder videre med alfabetet, men bliver ved samme bogstav og lyd, som netop er gennemgået og resten af klassen arbejder med.

Håndfonemer

På hjemmesiden finder du videoer og tegninger til alle bogstaver i alfabetet. Konsonanterne er efter Lydhusets håndfonemer. Vokalerne er nogle, vi selv har lavet. Vokalernes håndfonemer er inspireret af bogstaverne på tegnsprog. Der er en plakat med en oversigt, som kan printes. Til hver bogstav gennemgang er der et skærmbillede, hvor du også finder håndfonemerne til fælles gennemgang på klassen.

Sådan skal der arbejdes med materialet

Grundlæggende forberedelse

Hver elev modtager et elevhæfte, den såkaldte "bogstavbog". På første side er der lavet plads til, at eleverne kan skrive deres navn. Oplæsningsbogen er lærerens, og den passer du selv på, da den gerne skulle kunne holde i mange år. Vi anbefaler, at de små pas har en plads hos læreren, og først udleveres, når eleven har færdiggjort sine opgavesider til det pågældende bogstav, og dernæst indsamlet og opbevares af læreren igen. Plakaten hænges et synligt sted i klassen, så eleverne kan se og nå den. Læreren passer på de tilhørende klistermærker. Når et bogstav er færdigt, kan du eller en elev sætte et flag på landet. På den måde kan I følge med i, hvor langt I er kommet på jeres bogstavrejse.

Det medfølgende alfabet og tal til at hænge op i klassen er trykt på ekstra kraftigt papir og kacheret. Derfor behøver du ikke bruge tid på at laminere det inden ophængning.

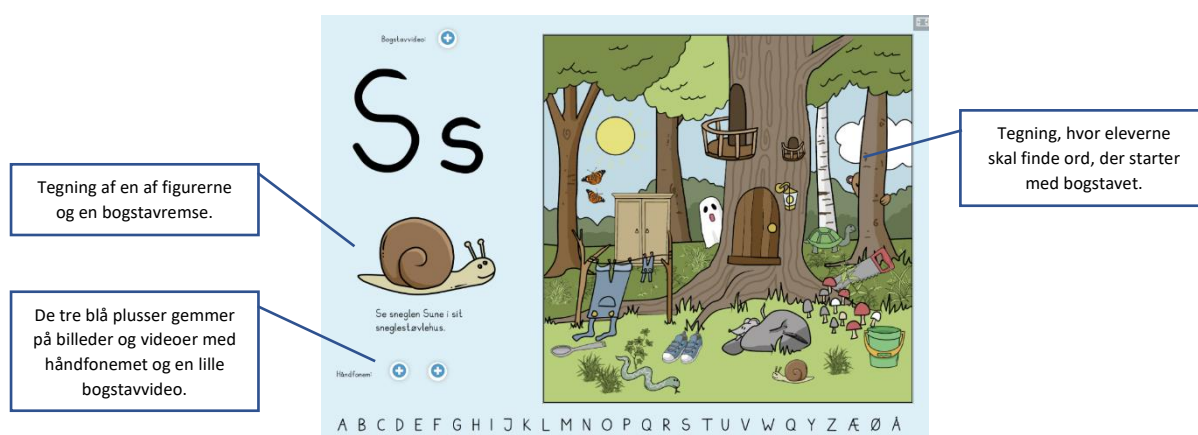
På hjemmesiden ligger der forskelligt ekstramateriale til hvert bogstav. Det kan være en god ide at printe bonushæfter på forhånd, hvis du allerede ved, at der er nogle elever, som kan bruge dem. Så er de klar, hvis nogen er hurtigt færdige. Der findes også farvelægningsark af figurerne fra serien, som du helt fra start kan printe og have liggende i en mappe til hyggeopgaver, vikar eller til de hurtigt færdige. På den måde har du altid noget liggende, hvis du skulle få brug for det.

Arbejdsgang

1) **Oplæsning:** Hver bogstavgennemgang starter med oplæsning fra den grønne oplæsningsbog. I nogle af kapitlerne skal eleverne selv gætte, hvilket land de er kommet til. Derfor **skal bogstavet ikke introduceres inden oplæsningen**. Undervejs kan der i teksten komme spørgsmål til eleverne. Disse står i de gule bokse.

2) **Bogstavgennemgang med fælles skærbillede:** Når kapitlet er læst op, sættes skærbilledet på den store fælles skærm i klassen. Skærbilledet ligger på hjemmesiden under det pågældende bogstav. På skærbilledet er både det store og det lille bogstav vist. Der er en tegning af en af figurerne fra historien sammen med en bogstavremse. I bunden er hele alfabetet. Du kan evt. spørge eleverne, om de kan finde bogstavet i alfabetet og tale om, hvilke bogstaver der kommer før og efter. Er bogstavet en konsonant, er siden blå. Er bogstavet en vokal, er siden rød. Størstedelen af skærbilledet er en stor tegning. Typisk skal de finde ord, der starter med det pågældende bogstav på tegningen. Hvis opgaven er en anden, står det i bogen sidst i kapitlet. På skærbilledet er der tre blå kryds. Hvis du trykker på dem, kan du finde både en tegning og en video af bogstavets håndfonem. Derudover er der også en lille bogstavvideo, som viser, hvordan man skriver og siger bogstavet.

3) **Bogstavbogen:** Efter den fælles bogstavgennemgang er eleverne klar til at komme i gang med opgaverne i deres eget hæfte efter en fælles forklaring af, hvad de skal.

4) **Pas:** Når en elev har færdiggjort opgaverne til det pågældende bogstav, kan du udlevere passet. I passet skal eleverne lave sig eget stempel og tegne en ting, der starter med bogstavet. Da hæfterne er ret små, anbefaler vi, at du selv opbevarer dem, så de ikke bliver væk i tasken.

5) **Plakat med verdenskortet:** Inden I rejser videre til et nyt land, kan I markere det gennemførte land, ved at sætte et klistermærke på landet. Eleverne kan på skift sætte et flag på (hvis der er lande nok til hver elev), ellers kan du sætte det på.

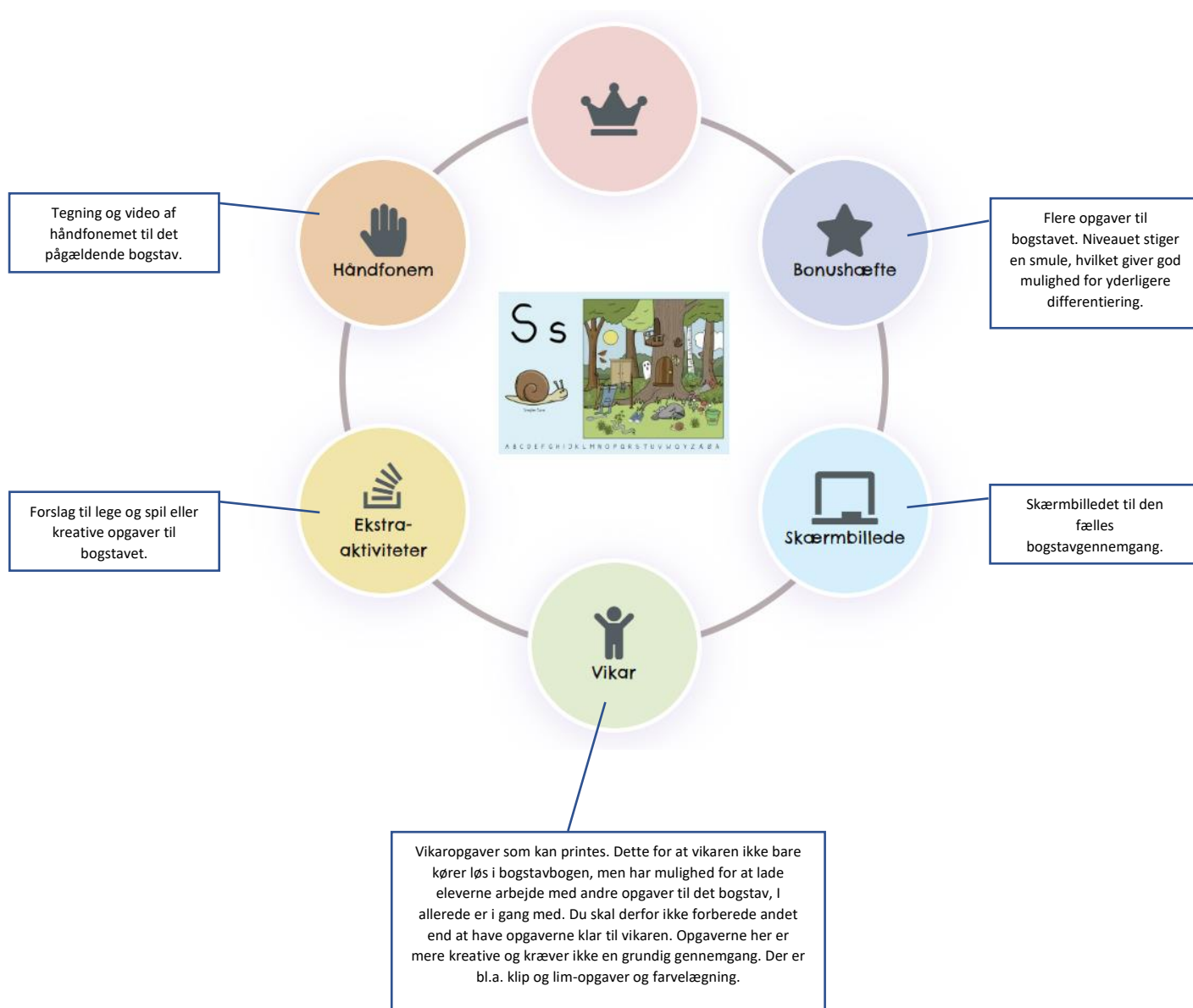
6) **Ekstramaterialer på hjemmesiden:** På hjemmesiden finder du - udover bonushæfter - også forslag til aktiviteter med bogstavet. Det kan være både spil og lege eller kreative opgaver.

Hjemmesiden

På hjemmesiden www.bogstavrejsen.dk finder du alt det ekstramateriale, vi har udviklet til videre arbejde med bogstaverne. Vores mål er, at du som lærer altid har materiale nok og ikke behøver at samle ind og kopiere fra øst og vest. På forsiden kan du klikke dig videre til en stor bogstavoversigt, ligesom bogstaverne også er placeret som menulinje i toppen, så du altid hurtigt kan finde materialerne til det bogstav, du arbejder med.

Til hvert bogstav er de forskellige ekstramaterialer samlet i en cirkel. Du kommer videre til materialerne, ved at holde musen over det ekstramateriale, du vil bruge og derefter klikke på det billede, der kommer frem midt i cirklen. I cirklen finder du:

Til alle vokalerne finder du yderligere en vokalsang.

Dit kodeord til www.bogstavrejsen.dk er: FP2023 og det gælder for skoleåret 2023/2024

